

njanja države, temveč transformacijo demokratične v »odprto« družbo, ki ji vladajo avtoritarni strokovnjaki, ter transformacijo državnih služb in javnih institucij v podjetjem podobne organizacije, ki delujejo po načelih transparentnosti, odgovornosti, učinkovitosti in konkurenčnosti. To ne pomeni ne zmanjšanja obsega »države« (izkušnja univerz in drugih javnih institucij po prvem valu neoliberalnih reform je ravno nasprotna, administrativnega dela in državnega nadzora je več in sta bolj intenzivna) ne ukinitve državne regulacije gospodarstva, le spremembo namembnosti in poslanstva državnega delovanja kot takega in vloge države v gospodarstvu v nasprotni smeri od klasičnih predstav o razsvetljenstvu in demokraciji (Brown, 2003).

Po tem obširnem uvodnem delu, ki za razliko od klasičnih uvodov ni napovedal ne teme besedila ne razložil njene relevantnosti ne umestil teme znotraj splošne tematike tega zbornika, je morda čas, da preidemo k stvari sami. Kaj naj bi torej bila neoliberalna epistemologija in kaj ima opraviti z novim pedagoškim diskurzom (in praksami)? Izhodiščna teza članka je, da je ravno epistemologija (veda o, kot radi rečejo neoliberalci, znanju, njegovem pridobivanju, rabi in družbeni distribuciji) eno izmed pomembnejših prizorišč preloma med klasičnim in novim liberalizmom in da ta prelom sam pomembno vpliva na današnje šolsko in visokošolsko politiko (čeprav ni, vsaj v razsežnostih, ki jih nameravam obravnavati, neposredno povezan s pedagoško vedo – a računam na to, da bodo specifično pedagoške teme pokrili ostali prispevki). V ta namen bomo sledili intelektualni poti nekaterih pomembnih srednjeevropskih (večinoma avstrijskih) mislecev, (večinoma) članov društva Mont Pelerin, ki so pomembno vplivali na razvoj neoliberalne epistemologije in teorije človeškega kapitala. To pomeni, da bomo pustili ob strani drugo pomembno skupino neoliberalnih mislecev, ameriško oziroma čikaško šolo (saj sta, kar se tiče teorije človeškega kapitala, Becker in Friedman le nekoliko bolj matematično pismeni, a drugače precej vulgarnejši različici Druckerja in Machlupa) in da se ne bomo, razen kolikor bo to nujno potrebno, ukvarjali z ekonomsko razsežnostjo neoliberalne misli. Rekonstrukcija in kritična interpretacija intelektualne zgodovine neoliberalizma seveda tvega očitek idealizma pisanja zgolj zgodovine idej brez hkratnega pisanja socialne in politične zgodovine. A ta del zgodovine neoliberalizma je že napisan (Harvey, 2007; Plehwe et al., 2006; Saad-Filho in Johnston, 2005) in ga upoštevamo kot podlago specifično idejne zgodovine. Dodaten razlog za odločitev za idejno zgodovino neoliberalizma je, da je neoliberalno gibanje v osnovi idejno gibanje, da se je začelo z Misesovimi zasebnimi seminarji na Dunaju v dvajsetih in nadal-